

О. В. Мишанич, Н. С. Стаценко, М. М. Цап

## Ковач Михайло



**КОВАЧ Михайло** (псевд.: Задунайов, Иринка Калїнова, Яни Мальовани, Дїдо Заградар, Кирил Пета; 27. 10. 1909, м. Шид, нині Сербія – 17. 06. 2005, м. Новий Сад, Сербія) – русинський письменник, драматург, перекладач, педагог, культурно-освітній діяч у Сербії. Батько [І. Ковача](#). Член СП Сербії (1967), НСПУ (1992). Літ. премія ім. В. Винниченка (1994). Орден «За заслуги» 3-го ступеня (2001). Закін. Крижевац. учит. семінарію (нині Хорватія; 1929). Працював учителем (1929–66), уклав низку підручників для русин. шкіл Воєводини. Секр. Рус. нар. просвіт. товариства у Руському Керестурі (1931–41). Засн. і ред. дит. ж. «Наша заградка» (1937–41). Ред. Русин. редакції радіо м. Новий Сад (1966–74). Писав по-русинськи. Дебютував 1927 оповіданням «Атаманов син» у г. «Руски новини». У зб. поезій «Мой швет» (Руски Керестур, 1964), «Шветла вечарово» (1985), «Я дуб червоточни» (1989; обидві – Новий Сад) відтворив минуле й сучасність свого народу. Окремі вірші К. покладено на музику. Автор зб. оповідань «Цихи води» (1970), «Дзецински швет» (1972), «Перши радосци» (1977), «Яни Мальовани» (1981), «На окраїску» (1983), «Глібоки коренї» (1987); зб. віршів для дітей «Писні Дїда Заградара» (1979), «Хижочко стара» (1990); повісті «Цеглярня» (1982); кн. спогадів «Капка по капку живот одцека» (1988; усі – Новий Сад). У творчості порушував проблеми взаємин батьків і дітей, людини в її ставленні до праці й боротьби за кращу долю. П'єси К. «На швитаню» (1952), «Ораче, ораче» (1954), «Човек з народу» (1960), «Нїгда ше не зна» (1970), «Шветла за цмим видокругом» (1971, опубл. у ж. «Шветлосц», Новий Сад) – у репертуарі русин. театр. труп. Разом із [Ш. Гудаком](#) написав роман про русинів під час 2-ї світової війни «Гриц Бандурик» (1972); минулому русинів присвятив книгу подорож. нотаток та істор. есеїв «Дияспора» (1992; обидві – Новий Сад). Видано 7 т. вибр. творів К. (Новий Сад, 1989–2005). Твори К. увійшли до літ. антологій по-русинськи, укр. (зб. «Тихі води», Уж., 1999),

серб., угор., словац., румун. мовами. Спільно з [М. Винаєм](#) упорядкував антологію «Руско-українски алманах бачванско-сримских писательох» (Осієк, 1936). Збирав фольклор, понад 50 записаних ним пісень увійшли до зб. хорват. етномузиколога В. Жганця «Pjesme jugoslavenskih Rusina» (1946; 2-е вид. – «Rusinske pjesme», 1996; обидва – Загреб). Актив. популяризатор укр. літ-ри в Югославії, переклав серб. мовою низку творів І. Драча, Д. Павличка, Б. Олійника, М. Вінграновського, Р. Братуня та ін. У його перекл. по-русинськи видано «Вибрани твори» І. Франка (Руски Керестур, 1966). Упорядник, перекладач і автор передмови до антології «Закарпатски приповедки» (Новий Сад, 1979; вміщено оповідання О. Маркуша, Л. Дем'яна, Й. Жупана, Ф. Потушняка, М. Томчанія, П. Цибульського, Ю. Керекеша, П. Угляренка та І. Чендея).

## Рекомендована література

1. Тамаш Ю. Літературна творчосц Михала Ковача // Шветлосц. 1979. № 1;
2. Його ж. Ковачова література у контексту югославянских и українскей // Там само. 1989. № 1;
3. Мушинка М. Патріарх української літератури в Югославії // Дукля. 1999. № 47;
4. Тамаш Ю. Паметанє Михайла Ковача // Шветлосц. 2005. № 3;
5. Його ж. Євангелиста Михайло Ковач. Нови Сад, 2009.

### Бібліографічний опис:

Ковач Михайло / О. В. Мишанич, Н. С. Стаценко, М. М. Цап // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7260>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).